

Crna Gora

SKUPŠTINA CRNE GORE

-Odbor za ekonomiju, finansije i budžet-

Broj: 16-3/23-1/2

EPA 693 XXVII

Podgorica, 27. februar 2023. godine

SKUPŠTINI CRNE GORE

Na osnovu člana 69 stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore, Odbor za ekonomiju, finansije i budžet, sa 50. sjednice, održane 22. februara 2023. godine, podnosi

IZVJEŠTAJ

o razmatranju **PREDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O AKCIZAMA**

U uvodnom obrazloženju, predstavnik predlagača zakona, ministar finansija, Aleksandar Damjanović, upoznao je članove Odbora, sa osnovnim razlozima za predlaganje izmjena i dopuna Zakona o akcizama. Ukazao je da je jedan od razloga redefinisanja akcizne politike, jedan od uslova Svjetske banke za kreditnu podršku, a koji predstavlja prilagođavanje akcizne politike akciznim režimima u regionu, odnosno u Evropskoj uniji. Saopštio je da ne postoji razlog da se povećanje akcize na bilo koji proizvod koji je naveden u nomenklaturi ovog predloga zakona, odrazi na povećanje cijena tih proizvoda, imajući u vidu da su maloprodajne marže velikih trgovinskih lanaca na te proizvode ogromne i najveće u regionu.

Direktorica Direktorata za poreski i carinski sistem u Ministarstvu finansija, Biljana Peranović, je ukazala da se predloženim zakonskim rješenjem vrši usaglašavanje visine akcize na cigarete sa zahtjevima koji su propisani Direktivom Savjeta EU 2011/64 o strukturi i stopama akcize na prerađeni duvan, kojom je propisano da ukupna akciza za ovaj akcizni proizvod iznosi 90 eura za 1000 komada, dok bi primjenom predloženog zakonskog rješenja njena visina od 1. jula 2024. godine iznosila 91,6 eura.

Saopšteno je da se predmetnim zakonom predlaže i povećanje akcize na gaziranu vodu sa dodatkom šećera ili drugih sredstava za zaslađivanje ili aromatizaciju i proširenje obuhvata na negaziranu vodu sa dodatkom šećera i ostala bezalkoholna pića na koja se plaća akciza. Naime, kako je navedeno, ovim zakonom se predlaže povećanje visine akcize za gazirana pića, koja bi umjesto postojeće visine od 25,00 eura po hektolitr ovih proizvoda, iznosila 35,00 eura po hektolitr, dok je za negaziranu vodu sa dodatkom šećera i ostala bezalkoholna pića predložena visina akcize od 25,00 eura po hektolitr.

Pored povećanja akcize na gazirana i negazirana pića sa dodatkom šećera, ovim zakonom se predlaže uvođenje u akcizni sistem Crne Gore proizvoda od šećera, kakaoa i sladoled, za koje bi postojala obaveza plaćanja akcize u iznosu od 0,5 eura po kilogramu tih proizvoda.

Kada su u pitanju proizvodi od plastike za jednokratnu upotrebu, ovim zakonom se predlaže i proširenje obuhvata proizvoda od plastike na koje se plaća akciza i definišu proizvodi shodno nomenklaturi Carinske tarife.

Tokom sjednice pojedini poslanici su istakli da za opšti porast cijena nije kriva država, niti neka državna politika ili politička situacija, već u najvećem dijelu monopolisti u sektoru maloprodaje, odnosno distributerski lanci. Saopšteno je da su cijene porasle dvostruko ili trostruko u određenim

segmentima, naročito kod roba široke potrošnje, što je u najznačajnijem dijelu posljedica zloupotreba, odnosno ogromnih marži koje za sebe pribavljaju distributerski lanci.

S tim u vezi, na Odboru je ukazano na potrebu investiranja u finansijsku policiju, koja mora pratiti tokove novca u preduzeću.

Tokom rasprave, poslanike je interesovalo da li je potrebno uvođenje akciza na sokove i na gaziranu vodu sa dodatkom šećera; koliko su povećani budžetski prihodi nakon suzbijanja šverca cigareta u Crnoj Gori i koliko iznose u odnosu na januar 2021. godine; kao i da li je moguće izjednačavanje tretmana gaziranih i negaziranih pića, izjednačavanjem stope akcize na te proizvode, a da projektovani prihodi u budžetu ostanu isti i dr.

S druge strane, saopšteno je da je upravo zahvaljujući zaustavljanju šverca cigareta omogućen rast prodaje u legalnim maloprodajanim tokovima, i da ostvarenje od akciza na duvan i duvanske proizvode za 2021. godinu iznosi 60,47 mil. €, a za 2022. godinu 92,08 mil. € što je 52% više nego što je naplaćeno u 2021. godini, pri povećanju cijene od 10 centi po paklici.

Pojedini poslanici su iskazali mišljenje da je potrebno podsticati domaće proizvođače na proizvodnju organske hrane i sokova bez dodatka šećera i sugerisali da se razmotre mehanizmi zaštite domaće proizvodnje. S tim u vezi iskazana je i delima da li uvođenje akcize na proizvode sa dodatkom šećera znači zaštitu domaćih proizvođača.

Imajući u vidu navedeno, ukazano je da će se kroz analizu tarifnih brojeva razmotriti mogućnost zaštite zdravih napitaka, bez diskriminacije drugih pića, kao i da je jedan od načina davanja prednosti zdravim proizvodima kroz kompenzatorne mehanizme subvencionisanja proizvodnje.

Na sjednici Odbora, najavljena je mogućnost podnošenja amandmana na Predlog zakona.

Odbor je, nakon rasprave, sa sedam glasova „za“ odlučio da predloži Skupštini da usvoji Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama.

Za izvjestioca Odbora na sjednici Skupštine određen je poslanik Danilo Šaranović.

